

földrajza — specializálódott könyv-, folyóirat-, térkép- és földgömbkiadó, amelyek repertoárja az utóbbi két évtizedben felülmúlta a franciaországit és felzárkózott az angol és amerikai kiadói teljesítményekhez.

Lényegében ma a legkülönbözőbb földrajzi témákból német nyelvű összefoglaló művek, kézikönyvek, lexikonok, monográfiák is rendelkezésre állnak, nem beszélve a rendkívül igényes kivitelű tankönyvekről és az elolvashatatlanul nagy számú speciális tematikájú folyóiratokról. (Pl. a Szovjetunió gazdaságának területi problémáiról, egyes tájainak szakaszról jellemzéséről, értékeléséről sokszor több elsődleges információt tartalmazó írások olvashatók mint nálunk.)

ERDŐSI FERENC

Beszámoló az „Antropogén hatások és környezetváltozások a karsztokon” c. IGU konferenciáról

A Nemzetközi Földrajzi Unió (IGU) „Environmental Changes in Karst Areas” munkacsoportja 1990. szept. 15-23. között tartotta soros nemzetközi konferenciáját Csehszlovákiában és hazánkban. A csehszlovák és magyar kutatók szervezésében lebonyolított rendezvénybe bekapcsolódott a Nemzetközi Barlangtani Unió (ISU) két bizottsága, a „Commission for Physical, Chemical and Hydrological Karst Research” és a „Commission for Paleokarst and Speleochronology” is.

A konferencia tudományos programját szept. 15-20. között a Csehszlovák Tudományos Akadémia Földrajzi Intézete, valamint az Állami Természetvédelmi Központ Liptószentmiklósi Hivatala szervezte Blansko-Ceskovice és Liptószentmiklós székhellyel, majd szept. 21-23. között a szegedi József Attila Tudományegyetem Természeti Földrajzi Tanszéke irányította Aggtelek, Jósvald és Budapest székhellyel. Magyar részről társrendező volt a Környezetvédelmi Minisztérium Barlangtani Intézete és az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósága.

A közel negyven amerikai, német, olasz, francia, osztrák, jugoszláv, szovjet, bolgár, román, lengyel és magyar szakember mellett több csehszlovák kutató vett részt a tudományos üléseken és terepbejárásokon.

Az első nap nyitóünnepségén a csehszlovák szervezők részéről V. PANOS, magyar részről JAKUCS L., a hazai rendezvény elnöke köszöntötte az egybegyűlteket. Ezt követően U. SAURO az IGU munkabizottság elnöke, majd H. TRIMMEL, az ISU, valamint P. FORTI, az ISU munkabizottság elnöke üdvözölte a konferencia résztvevőit.

Az első nap tudományos előadásai a Morva-Karszt problémáival foglalkoztak, kihangsúlyozva az antropogén tevékenység negatív következményeit, valamint a természetvédelem sürgős feladatait. Este az „Environmental Changes in Karst Areas” munkabizottság tartott ülést U. SAURO vezetésével, majd az ISU munkaiülését H. TRIMMEL, a Speleológiai Unió elnöke vezette le.

A második napon a külföldi résztvevők szakelőadásai hangzottak el, melyek a különböző karszterületeken elemezték a környezetváltozások hatásait. Ez a nap az ISU két bizottságának, a „Paleokarst and Speleochronology”, valamint a „Physical, Chemical and Hydrological Karst Research” információs ülésével zárult, amelyeket P. FORTI és P. BOSÁK professzorok vezettek. A nap záróprogramjaként a román barlangok csodálatos világáról láttunk jól megkomponált, magas színvonalú szakmai diavetítést.

A harmadik munkanapon folytatódott az előadások, majd ebéd után terepkiránduláson vettünk részt. Megtekintettük a Morva-Karszt legérdekesebb felszíni és felszínalatti formáit. Különös élmény volt a „Michalova dira” barlang sajtérlelő termének megtekintése, valamint érdeklődést keltett a szakemberek körében az Európában sokhelyütt még nem alkalmazott szpeleoterápiás barlanghasznosítás, aminek példaként bemutatták a szervezők a Sloupi-sosuvi-barlang szpeleoterápiás termét.

A konferencia negyedik napján a résztvevők Liptószentmiklósról utaztak, ahol délután a helyi szakemberek tartottak szakmai szemináriumot az Alacsony-Tátra Nemzeti Parkjának karsztkörnyezeti problémáiról.

A szlovákiai program zárónapján látogatást tettünk a deményfalvi Szabadság Barlangban (*1. kép*), majd délután a magyarországi program résztvevői Aggtelekre utaztak.

A hazai program első napján Jósvald JAKUCS L. a magyarországi hidrotermális karsztjelenségekről, e sorok írója pedig az aggteleki és bükkői karsztvidék recens karsztfelszíni folyamatairól tartott előadást. Ezt követően BALÁZS D. informált az IGCP 299 „Geology, Climate, Hydrology and Karst Formation” projektjének helyzetéről, valamint az annak keretében 1991-ben Kínában megrendezendő nemzetközi szimpóziumról és terepbejárásról.

A délutáni szakmai program során a résztvevők látogatást tettek a Baradla-barlangban, ahol tanulmányozták az új típusú cseppkődegradációs jelenségeket, majd ellátogattak a Béke-barlang szpeleoterápiás szanatóriumába. A

1. kép. A konferencia résztvevői a deményfalvi barlangban

felszíni karsztjelenségek tanulmányozása során nagy érdeklődés kísérte az ELTE karsztfelszíni folyamatokat kutató állomásának munkáját.

Az esti programok szakmai részét két, az észak-magyarországi karsztokról készült videofilm vetítése képezte.

A következő napon először a miskolctapolcai termál barlangfürdőbe látogattak a résztvevők, majd délután Budapestre utazva Pilisvörösvár és Pilisszentiván térségében terepbejárás során ismerték meg a hidrotermális karsztjelenségek hatására kialakult felszíni formákat, s tanulmányozták azok genetikai problémáit. Este a Szemlő-hegyi-barlangnál TARDY J. és BOLNER K. tartott előadást a budapesti barlangok környezetvédelmi kérdéseiről s a program zárásaként látogatást tettünk a barlangban is.

Összességében a konferencia jó áttekintést nyújtott a közép-európai karszterületeken bekövetkezett környezetváltozások hatásairól, de érdekes előadások hangzottak el Európa és Amerika távolabbi területeiről is. Mindemellett a személyes konzultációk és a sokoldalú kapcsolatteremtési lehetőségek a résztvevők számára komoly szakmai hasznot hoztak, s a kutatás további fő irányait is meghatározták. A konferencia befejeztével az IGU és az ISU képviselői elismerésüket és köszönetüket fejezték ki a konferencia rendezőinek.

KEVEINÉ BÁRÁNY ILONA